

PROGYMNAS

MATA THOMAE MORI, ET GVI
LIELMI LILII SODALIVM.

ΛΟΥΚΙΑ ΛΙΟΥ

τῆ ἀσκληπιάδῃς ὁ φιλάργυρος ἔϊδεν ἐν οἴκῳ,
καὶ τί ποιεῖ φησὶν φίλτατε μὴ παρ' ἐμοί;
ἠδ' ὁ δ' ὁμῶς γελάσας, μηδὲρ φίλε φησὶ φοβηθῆς
οὐχὶ τροφῆς παρὰ σοὶ ῥηζόμερ, ἀλλὰ μονῆς.

T. MORI IN AVARVM.

Murem Asclepiades ut apud se uidit auarus,
Mus quid in æde facis dixit amice mea?
Mus blande arridens, tolle inquit amice timorem,
Hic ego non uictum quaero, sed hospitium.

G. LILII.

Murem Asclepiades in tecto uidit auarus,
Et quid apud me o mus, inquit, amice facis?
Mus ridens inquit, nihil o uerearis amice,
Non abs te uictum, sed mihi quaero domum.

ΠΑΛΛΑΔΑ.

πλοῦτον ἢ πλουτοῦντος ἔχθρς, ψυχὴν δὲ πένκτρς.

Ἔτοτε κληρονόμοις πλῆσι, σοὶ δὲ πένκρς.

G. LILII IN AVARVM.

Diuitias locupletis habes, animam sed egeni.
Hæredi o diues, sed tibi solus egens.

T. Mori.

T. MORI.

Diuitias locupletis habes, inopis tibi mens est.

O miser hæredi diues, inopsq; tibi.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ.

Ἀγρὸς Ἀχαιμενίδου γενόμενῃ ποτὲ, νῦν δὲ μενίππου,
 καὶ πάλιν ἐξ ἑτέρου, βίβωμαι εἰς ἕτερον.
 καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔχευ μὲ ποτ' ὤτεο, Ἐ πάλιν οὔτος
 οἶεται. εἰ μὴ δ' ὄλωσ' οὐδ' ἐνόσ, ἀλλὰ τύχης.

G. LILII, DE POSSESSIONIBVS INCERTIS.

Nuper Achemenidæ, sed nunc sumus a ruæ Menippi.

Et nunc hunc rursus, nunc alium petimus.

Ille etenim nuper, nunc & nos alter habere

Se putat, at nobis nil nisi casus inest.

T. MORI.

Nuper Achemenidæ fueram, nunc ecce Menippi,

Adq; alium rursus deueniam ex alio.

Me proprium nunc iste putat, proprium ille putabat.

Ast ego nullius sum, nisi sortis ager.

ΑΔΗΛΟΝ.

Σώματα πολλὰ τρέφω, καὶ δώματα πολλὰ ἀμεγείρω,
 ἄτραπὸς εἰς πενίην ὄβριμ' ἐτοιμοτάτη.

T. MORI, DE LVXV IMMODICO.

Multas ædificare domos, & pascere multos,

Est ad pauperiem semita recta quidem.

G. LILII.

Corpora multa alere, & complures ponere sedes.

Ipsa est

Ipsa est ad summam semita pauperiem.

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ.

Ὡς τεθνηζόμενος, τῷ σῶμ ἀγαθῶν ἀπόλαβε,
ὡς δὲ βιωσόμενος, φείδεο σῶμ κτεάνων,
ὅστις δ' ἀνήρ σοφὸς οὖτος, δεῖ ἄμφω ταῦτα νοήσας,
φασί, καὶ δ' ἀπάνη μέτρον ἐφημέροιστο.

G. LILII. DE MODERATO SVMPTV:

Diuitijs utare tuis tanquàm moriturus.

Tanquàm uicturus, parcito diuitijs.

Vir sapiens est ille quidem, qui hæc ambo uolutans

Parcit, quicq; modum sumptibus applicuit.

T. MORI.

Tanquàm iam moriturus partis utere rebus.

Tanquàm uicturus denuo parce tuis.

Ille sapit, qui perpensis hjs rite duobus,

Parcus erit certo munificusq; modo.

ΑΔΗΛΟΝ.

Ἐλπίς καὶ σὺ τύχη, μέγα χαίρειε. τὸν λιμὲν εὖρομε
οὐδὲρ ἐμοί, χυμῶν παίζετε τοὺς μετ' ἐμὲ.

T. MORI. DE CONTEMPTV

FORTVNAE:

Iam portum inueni, Spes & Fortuna ualete.

Nil mihi uobiscum est. ludite nunc alios.

G. LILII.

Inueni portum, Spes & Fortuna ualete.

Nil mihi uobiscum. ludite nunc alios.

γ παλλαδα

ΠΑΛΛΑΔΑ.

τῆς ἐπέβην γυμνός, γυμνός δ' ὑπὸ γαῖαν ἄπεμι,
καί τι μάτηρ μοχθῶ, γυμνὸν ὄρωρ ἔ τέλθ;

G. LILII. DE MORTE.

Ingredior nudus terram, egredior quoq; nudus,
Quid frustra studeo, funera nuda uidens?

T. MORI.

Nudus ut in terram ueni, sic nudus abibo.

Quid frustra sudo, funera nuda uidens?

ΑΔΗΛΟΝ.

οἶνθ, καὶ τὰ λοετρά, καὶ ἢ περὶ κτύπην ἕρω,
ἄξυτέρην πέμπε πλὴν ὄδ' ὄρ εἰς ἄσδ' ἴρ.

T. MORI. DE LVXV

ET LIBIDINE.

Si quis ad infernos properet descendere manes,
Huc iter accelerant, balnea, uina, Venus.

G. LILII.

Nos caligantis rapiunt ad tecta tyranni,
Præcipiti cursu, balnea, uina, Venus.

οὐχ οὕτω ελάπη μισῆν ὁ λέγων ἀναφάνδ' ὄρ
ῶσπερ ὁ πλὴν καθαρὰν ψυδ' ὄμενθ φίλιαν.
τὸν μὲν γὰρ μισοῦντα, προσδ' ὄτε, ἐκτρεπόμεδα,
τὸν δ' ε λέγοντα φιλεῖν, οὐ προφυλασόμεδα.
ἐχθρόν ἐγὼ κἄνορ κρῖνω βαρῦν, ὅε ποτε λάθρη.
πλὴν ἀπὸ τῆς φιλικῆς πίσιμ ἔχωρ, ἀδ' ἰκῆ.

T. Moris

T. MORI. DE FICTO AMICO.

Non æque nocet hic, qui sese odisse fatetur,
 Atq; hic qui puram fingit amicitiam.
 Oforem monitus fugio, fugisse sed illum
 Quomodo qui se me fingit amare, queo?
 Pessimus hic certe est inimicus, quisquis amicus
 Creditus, occulta subdolos arte nocet.

G. LILII.

Non is tam lædit, liquide qui dixerit, odi,
 Quàm qui sinceram fingit amicitiam.
 Vitabis certe quem noueris esse nocentem,
 Ast illum nunquàm qui tibi dixit, amo.
 Ille mihi grauis est hostis, qui clam nocuisse
 Gaudet, quicq; fidem fert in amicitia.

ΕΙΣ ΛΑΚΑΙΝΑΝ ΑΔΗΛΟΝ.

γυμνὸν ἰδὼν Λάκαινα παλίντροπον ἐκ πολέμοιο
 παῖδ' ἐὸν ἐς πάτραν ὠκύνειντα πόδα,
 αὐτὴν αἰψάα, δ' ἠπατῶ ἤλασε λόγχῃ
 ἄρρενα ἔκταμένη φθόγγον ἐπὶ κταμένῳ.
 ἄλλοτριον πάτρας εἶπερ γένῳ, ἔρρε πόδ' ἄδαρ,
 ἔρρε ἐπεὶ ἐψεύσω πατρίδα, καὶ γενέτασ.

T. MORI. DE MILITE SPARTANO.

In patriam amissis celeri pede dum redit armis,
 Conspiciens gnatum sæua Lacæna suum.
 Obuiâ sublata corpus transuerberat hasta,
 Hæc super occisum mascula uerba loquens.

γ = Degenet

Degenero Spartes genus, ito in Tartara tandem,
Ito degeneras, & patria, & genere.

GVIL. LILII.

Quum nudum è bello gnatum remeare Lacana
Vidit, & in patrios accelerare lares.

Insultans contra, pectus traiecerat hasta,

Horrida in extinctum uoce uirago furens.

Spartanam quando es patriam mentitus, auosq;

Ad manes tandem degener inquit, abi.

ΑΓΑΘΙΟΥ.

κωλόμ ἔχας ἢ νοῦν ὡς τὸν πόδα. καὶ γὰρ ἀλκιδῶς.

εἰκόνα ἢ ἐν τῆς σὴ φύσεως ἐκτὸς ἔχας.

T. MORI. IN CLAVDVM ET STVPIDVM.

Clauda tibi mens est, ut pes. natura notasq;

Exterior certas interioris habet.

GVIL. LILII.

Tardus es ingenio, ut pedibus. natura etenim dat

Exterius specimen, quod latet interius.

ΑΔΗΛΟΝ.

εἰ μὴ ἢ μαθεῖν ἢ δὲ παθεῖν,

καὶ μὴ παθεῖν, καλόμ ἢ ἢ μαθεῖν.

εἰ ἢ δὲ παθεῖν ἢ δὲ μαθεῖν,

τὶ δὲ μαθεῖν. παθεῖν γὰρ ἔστι.

T. MORI. THEOPHRASTI APVD

AVLVM GELLIVM DILEMMA.

Si vitare queas, quæ sunt patienda, sciendo,

Scire quidem pulchrum, quæ paterere, foret.
 Sin quæ præscieris uitandi est nulla potestas,
 Quid præscire iuuat, quæ pati tamen?

G. LILII.

Si posset casus quisquàm præscire futuros,
 Et uitare simul, scire suaue foret.

Sin patienda tibi prorsus quæ scire requiris,
 Quid præscisse iuuat? namq; necesse pati.

T. MORI, CARMINE IAMBICO TRIMETRO.

Præscire si queas, quæ oporteat pati,
 Queasq; non pati, bonum est ut præscias.

At si te oporteat, licet scias, pati,

Præscire quid iuuat? necesse enim est pati.

ΠΑΛΛΑΔΑ.

Δις δ' ἄδελφούς ὧδ' ἐπέχει τάφος. ἔμ γὰρ ἐπέχομ
 ἡμᾶς καὶ γενεῆς οἱ δύο θανάτου.

T. MORI. IN DVOS FRATRES, VNO

ET NATOS ET MORTVOS DIE.

Quatuor hic tumulus fratres complectitur, ex his
 Lux simul una duos & parit, & perimit.

G. LILII.

Quatuor hic tumulus fratres habet, una duobus
 Lux & natalis, mortis & una fuit.

Ζεύς, κύκνος, ταῦρος, σάτυρος, ἔρως δ' ἔρωτα
 λήθη, εὐρώπη, ἀντιόπη, δανάη.

y 3 T. Mori

T. MORI. DE IOVE MUTATO.

Taurus, olor, satyrusq; ob amorē & Iuppiter aurū est
Europes, Ledes, Antiopes, Danaes.

G. LILII.

Taurus, olor, satyrus, per amorem Iuppiter aurum
Europæ, Ledes, Antiopæ, Danaes.

ΑΔΗΛΟΝ.

ΕΝΝΕΑ τὰς μούσας φασὶν τινες, ὡς ὀλιγώρως
ἢνὶ δεκάτῃ σαπφῶ λεσβοῦδερ ἢ δεκάτῃ.

T. MORI. IN SAPHO.

Musas esse nouem referunt, sed prorsus aberrant,
Lesbica iam Sappho Pieris est decima.

G. LILII.

Quàm temere dixere nouem quidam esse sorores
Musarum, en Sappho Lesbis adest decima.

ΑΓΑΘΙΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ.

Ἡ σάτυρος ἢ ἐν χαλκῷ ὑπέδραμνυ, ἢ διὰ τέχνης
χαλκὸς ἀναγκασθεὶς, ἀμφεχύθη σατύρῳ.

G. LILII. IN AEREAM SATYRI STATVAM.

Aut Satyrus fusus circum æs, aut arte coactum
Illud idem circum fusum erat æs Satyro.

T. MORI.

Prorsum admiranda dum circumflectitur arte,
Aut Satyrum hoc tegit æs, aut Satyro æs tegitur.

EIVSDEM.

Aut isti Satyrus iam circumflectitur æri,

Aut isto

Aut isto Satyrus iam circumflectitur ære.

ΕΙΣ ΑΓΑΜΑ ΝΙΟΒΗΣ.

Εκ ζωῆς με θεοὶ τέτυχα μ λίθου, ἐκ δὲ λίθοιο

ζωὴν πραξιτέλης ἔμπαλιμ ἐργάσαρ.

G. LILII. IN STATVAM NIOBES.

Ex uita saxum Dii me fecere, sed ipse
Ex saxo uitam denuo Praxiteles.

T. MORI.

Dii ex uita lapidem fecere, at quum lapis essem,
Me uita fecit denuo Praxiteles.

ΣΙΜΩΝΙΔΟΥ.

Δῖμ' ἀδωαίωμ σὲ νεοπτόλεμ' εἰκόνη τῆσ' ε

τίμησ' ἐνοίης ἐν σέβησιν δ' ἔνεκα.

T. MORI. IN STATVAM NEOPTOLEMI.

Cecropis urbs te tota Neoptoleme hac statua ornat.
Ut faciat, faciunt hinc amor, hinc pietas.

G. LILII.

Hoc te donarat propter pietatem & amorem,
Signo Cecropidum turba Neoptoleme.

FINIS PROGYMNASMATON THO

MAE MORI, ET GVILIELMI

LILII SODALIVM.

Epigrammata